

УДК 94 (4УК) “192/199”

Щербатий З. Є., д.с.-г.н., професор

Павлів Б. А., к.б.н., доцент

Кропивка Ю. Г., к.с.-г.н., доцент ©

*Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С.З. Гжицького*

ВИХОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНИХ ФАХІВЦІВ ДЛЯ АГРАРНОГО КОМПЛЕКСУ – ВАЖЛИВА ДІЯЛЬНІСТЬ КАФЕДРИ

Викладено форми виховної роботи, які базуються на ознайомленні студентів з героїчними подвигами окремих постатей українського народу в боротьбі за незалежність.

Ключові слова: *національна ідея, національний патріотизм, державність, незалежність народу.*

Вступ. Перед вищими навчальними закладами, які готують фахівців аграрного комплексу країни, сьогодні стоять важливі першочергові завдання. Зокрема, при підготовці фахівців високої кваліфікації для аграрного комплексу, необхідно звертати увагу на їх національно-патріотичне виховання. Це перш за все пов'язано з тим, що сьогодні в сільських населених пунктах майже не діють культурні заклади, зокрема будинки культури, бібліотеки, які повинні пропагувати серед сільського населення національну ідею державності, славні сторінки боротьби українського народу за свою незалежність. Національна ідея – це творець, захисник, відновлювач і будівничий державності нашого народу, його дух свободи і вищий рівень самоусвідомлення. Перший заповіт української національної ідеї виконано юридичними діями в 1991 році, голосуванням Верховної Ради за “Акт проголошення незалежності України” 24 серпня і голосуванням усього українського народу за цей документ на референдумі 1 грудня. Вперше не повстання, не зброя, не якась партія, що узурпує собі владу, а мирне виявлення всього українського народу здобуває національну державність.

Отже, враховуючи такий стан, у сільських населених пунктах пропаганда національної ідеї сьогодні повинна проводитись серед сільського населення також фахівцями, які працюють в аграрному комплексі країни.

Матеріал і методи. Виходячи з вище викладеного, на кафедрі генетики і розведення тварин під час навчального процесу, а також за місцем проживання студентів проводиться виховна робота, щоб сформувати не тільки висококваліфікованого, але і національно-патріотичного фахівця для аграрного комплексу.

Результати досліджень. Наше минуле знає багато періодів, коли здавалося, що вже ніхто не врятує український народ від повної денационалізації: від часу татаро-монгольської навали, коли наші предки, за

влучним висловом Ліни Костенко, стали “гранітним щитом” на захист готичної Європи і до наших днів незалежності таких провалів було доволі багато.

Українські Січові Стрільці вписали в історію українського народу сторінки нев’янучої слави. Дві з них вікопомні. Перша полягає в тому, що січові стрільці стали заключним акордом галицько-українського відродження. Друга – своїми невтомними військовими змаганнями вони возвели величну споруду: незалежну державу, ім’я якої тоді було Західно-Українська Народна Республіка.

Українські Січові Стрільці були першою українською національною військовою частиною після Полтавської битви у 1709 році. Їх народження мало велике значення для національного відродження, відновлення військових традицій, пісні, музики. На військових традиціях усусусів формувалися сотні і курені Української Повстанської Армії (УПА). За час існування легіону було створено однострій стрільців, введено стрілецьку шапку, так звану мазепинку. За проектом І. Іванця було виготовлено стрілецький прапор з архангелом Михаїлом, у руці якого був щит з галицьким левом. Це підкреслює єдність Галичини з Наддніпрянською Україною. Прапор був урочисто посвячений митрополитом Андрієм Шептицьким 28 жовтня 1918 року в селі Розвадові, що біля Миколаєва.

Українські Січові Стрільці стали національними військовими частинами після скасування Гетьманщини. Їх народження мало велике значення для відновлення військових традицій, військової термінології, фольклору, пісні і музики. Стрілецька пісня, яка не має аналогів ні у світовій, ні в українській військовій поезії, виплекана на козацьких і народних традиціях, зуміла увібрати в себе гromовицю національного зриву, сподівання на кращу долю та віру в перемогу. Вона пролетіла через усі перепони – страху, голоду, репресій, депортації і передається сьогодні молодому поколінню людей, особливо студентській молоді, як пам’ять і стимул до боротьби за національне відродження нашого народу. Стрілецька пісня на віки записалася в славні сторінки історії боротьби українського народу за свою незалежність.

З метою виховання національно-патріотичних фахівців кафедрою під девізом “Відновлюємо історичну пам’ять”, постійно проводяться виховні заходи, які дають можливість студентам ознайомитися з героїчними подвигами національних патріотів в боротьбі за незалежність українського народу.

Такі заходи проводяться і присвячені пісенній творчості Українських Січових Стрільців під девізом “Ой у лузі червона калина”, під час проведення яких широко висвітлюється історія січового стрілецтва, їх героїчні подвиги, пісенна творчість стрілецьких поетів і композиторів, таких як Михайла Гайворонського, Романа Купчинського, Богдана Лепкого.

Проведення таких тематично-виховних занять і вечорів у гуртожитках відбувається за такою програмою:

1. Новітні лицарі вітчизни. Історія військового формування Українських Січових Стрільців та бойовий шлях усусусів.
2. Роль “Пресової Кватири” в пісенній стрілецькій творчості.
3. Творчість стрілецьких поетів і композиторів.

4. Виконання студентами стрілецьких пісень “Їхав стрілець на війноньку”, “Як Бережан до кадри”, “Гей Ви Стрільці Січовії”, “Журавлі”.

5. Перегляд виставки літератури, присвяченої Українським Січовим Стрільцям, їх пісенній творчості.

На закінчення заходу виконується стрілецький гімн “Ой у лузі червона калина”.

Виховні заходи також проводяться присвячені таким видатним постатям українського народу, як стрілецькому старшині, учаснику Листопадового Чину, полковнику Дмитру Вітовському, генералу Української Галицької армії Мирону Тарнавському, провідникам Організації українських націоналістів Євгену Коновальцю, Степану Бандері, командуючому Української повстанської армії Роману Шухевичу.

Студенти також знайомляться з подвигами героїнь наших визвольних змагань, таких як Олена Степанів, Софія Галечко, Олена Теліга, Ольга Басараб, Катерина Зарицька. Під час проведення таких виховних заходів студенти мають можливість також ознайомитися з літературою, яка висвітлює ці питання і є в бібліотеці нашого університету. Організуються також екскурсії студентів до музеїв міста Львова, зокрема Історичний музей, музей Ольги Басараб, музей “Тюрма на Лонського”.

Аналіз проведених виховних заходів зі студентами університету дає підстави зробити висновок, що вони є ефективні і сприяють формуванню національно-патріотичних фахівців.

Висновки. 1. При проведенні виховних заходів зі студентською молоддю основну увагу доцільно звертати на формування фахівця як національного патріота.

2. З цією метою ознайомлювати студентів з героїчними подвигами видатних постатей українського народу в боротьбі за утвердження національної ідеї і державності українського народу.

Література

1. Ой у лузі червона калина. Методична розробка проведення тематично-виховного вечора під девізом “Відновлюємо історичну пам’ять”, присвяченого пісенній творчості Українських Січових Стрільців / Павлів Б. А., Щербатий З. Є., Кос В. Ф., Музика Л. І., Кропивка Ю. Г. – Львів, 2004. – 33 с.

2. Павличко Д. Українська національна ідея / Дмитро Павличко. – Київ, 2002. – 56 с.

3. Кук В. Роман Шухевич державний муж і командир легендарної УПА / Василь Кук. – Київ, 2005. – 31 с.

4. Чопик Г. Українська розвідниця Ольга Басараб / Григорій Чопик. – Львів, 2005. – 32 с.

5. Головацький І. Дмитро Вітовський організатор Листопадового Чину / Іван Головацький. – Львів, 2005. – 63 с.

6. Кос А. Героїня України Олена Степанів / Анна Кос. – Львів, 2005. – 32 с.

7. Сватко Я. Місія Бандери / Ярослав Сватко. – Львів, 2003. – 63 с.

8. Сватко Я. Євген Коновалець і справа його життя / Ярослав Сватко. – Львів, 2001. – 40 с.

9. Панкевич О. Генерал Мирон Тарнавський / Олег Панкевич. – Львів, 2005. – 63 с.

Summary

Shcherbatyj Z.Y., Pavliv B.A., Kropyvka Y.G.

**NATIONAL-PATRIOTIC EDUCATION OF SPECIALISTS FOR THE
AGRICULTURAL SECTOR - AN IMPORTANT ACTIVITY OF THE
DEPARTMENT**

Described forms of educational work, based on introducing heroic feats of individual figures of the Ukrainian people in their struggle for independence.

Key words: *national idea, national patriotism, statehood, independence of the people*